

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

33. Vndenam deprehendatur, & immutetur status cujusque beneficii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

Queres 33. Vndenam deprehendatur, & immutetur status cuiusque beneficii?

Respondeo primò: modus ille deprehendendi statum cuiusque beneficii est duplex: primus per veram eius probationem, quæ nimirum elicitur aut ex foundationis tenore. *c. cum monasterium. cum seq. 16. q. 7.* aut ex legitima præscriptione. *c. cum de beneficio. deprehend. in 6.* quæ tamen præscriptio, ubi repugnat statui ultimo beneficii, eget plenâ & concludente probatione. ut Seraph. *decif. 1120. nu. 1. Lott. l. 1. q. 34. nu. 18. & 19.* Secundum per probationem præsumptam; quæ nimirum oritur ex simplici ultimo statu, v. g. si beneficium aliquando fuit curatum, postea verò rectum tanquam sine cura, haberi debet pro non curato. *Lott. n. 20. citans cit. c. cum de benef. Bald. in l. si mater tua. n. 1. Cod. ne de statu defuncti. Felin. in c. nostra. de preb. n. 44. Decium conf. 126. num. 1. & Rotam: ita ut jam nihil magis procuritum, quam illud; cum agitur de iudicandâ naturâ beneficii, attendendus est ultimus status beneficii. Lott. nu. 21. citans Marschot. var. resol. l. 1. c. 55. per totum. Genuens. in praxi Neapolit. c. 101. per tot.* Cuius ratio est, quòd status ille præsens consideretur tanquam subiectum possessionis existentis apud Ecclesiam sive beneficium: unde consequuntur duo: primum & principale, ne Ecclesia vel beneficium priveretur commodo possessionis: alterum ut talis status ab initio censeatur impressus: ut *Fanoc. in c. postulasti. de iur. iur. nu. 1. & Abb. in c. 2. ubi. tit. cod. nu. 8. Lott. num. 22. & seq.* Porro quia talis status, ut dictum, innititur nudæ & simplici præsumptioni, quemadmodum præsumptio cedit veritati juxta *l. continuus. de verb. oblig. & l. ult. quod metus causâ.* ita & hic status præsumptus cedit proditioni, sive manifestationi status contrarii legitime impressi, argumento. *cit. c. cum de beneficio & ibi Gemin. n. 8. Franc. n. 5. Lott. à n. 37. citans insuper Felin. in c. in nostra. de rescript. num. 44. & Rotam; cuius ratio est evidens; quia dato statu anteriore legitime impresso jam non agitur simpliciter de inducendo novo statu, sed simul de immutando precedente, quæ mutatio contingere non potest, nisi detur status fortior & prævalens; qualis est legitime præscriptus. Lott. n. 39.* Ac propterea sicut, cum agitur ad effectum simplici justificationis gratiæ, potest constitui perpetua regula, ut sufficiat ultimus status hic præsumptus, nisi deducatur ex titulo aliquo erroneo, & infecto, vel qui non probatur effectivatus ex subsequente possessione; ita ubi agitur cum tertio, qui probavit anteriorem statum legitime impressum, nullo modo attenditur status ultimus præsumptus. *Lott. à nu. 40. citatis pluribus AA. & Rotæ decif. manurentio in quasi possessione non dabitur in præiudicium ullius tertii. Tondut. p. 3. c. 166. n. 312.*

2. Respondeo ad alterum: ut status præcedens legitime impressus contrario statu mutetur, debent concurrere plura: Primò tempus 40. annorum completum & continuum. *c. cum de benef. ubi gl. V. legitima. Lott. l. 1. q. 34. num. 45. citans Gouz. gl. 7. n. 24. Seraph. decif. 950. num. 2.*

3. Secundò quòd tam provisi quam providentes intra dictos 40. annos sint in bona fide *Lott. n. 46. citans Gemin. in c. cum de benef. & ibi AA. passim; ita ut bona fides hæc sit continua per totum illud tempus, & non sufficiat (quod voluit Abb. in c.*

cum de benef. n. 1. & eum sequens Gemin. ibid. n. 9.) non datâ bonâ fide in primo continuari possessionem cum bona fide per alios; cum conjungi nequeant tempora ad firmandum statum, sed deducendum veniat totum tempus illud, quo possessor malæ fidei beneficium obtinuit. *Lott. n. 47. citans Covar. super reg. possessor. §. 9. num. 6. & Rotam; subdit etiam Lott. n. 48. ex Abb. in c. consultationibus. de iur. nu. 5. induci bonam fidem, & malam excludi; ubi ignoratur status beneficii, secundum quem provifus illud non potest obtinere.*

4. Tertio potestas mutandi beneficium in ipso collatore, sicut etiam in ipsâ institutione seu productione substantiæ & qualitatibus beneficii, requiritur factum vel Papæ vel Episcopi; ita in collatione ipsâ requiritur alterutrum factum, ita ut inferiores Prelati, etsi ad eos spectet collatio, non possint conferendo mutare statum beneficii. *Lott. n. 49. citans Lap. Gemin. Archid. in c. cum de beneficio. Poterit autem Episcopus, vel alius habens jurisdictionem quasi Episcopalem statum hujusmodi mutare, si duo concurrant: primum, si ad ipsos pertineat collatio; si enim ad alios spectet collatio, collatio Episcopi utpote nulla nihil operabitur; deficitque in illo bona fides. Alterum ut status præcedens non fuerit inductus per ipsum Papam; sicut enim, ubi Papa prohibet v. g. beneficium conferri aliis, quàm regularibus, si Episcopus conferat seculari, nihil agit propter expressam prohibitionem superioris, maxime si adjunctum sit decretum irritans; ita ubi Papa statum induxit, non potest inferior illum mutare propter prohibitionem illius tacitam, juxta *decif. Rotæ. Lott. n. 50. & 51.**

5. Quarto: voluntas mutandi debet concurrere ab initio. *Lott. n. 52. citans Selv. p. 3. q. 11. nu. 40. Rebuff. super concord. tit. de collat. gl. 2. v. regularia. Rotam. decif. 368. num. 4. p. 2. in Recent.* Ut autem de voluntate ejusmodi doceatur, necesse est, doceri antiqui status scientiam in eo, de cuius voluntate agitur; cum nemo velle possit, quod ignorat. *Lott. n. 53. & 54. ubi: quòd ignorantia hæc in dubio præsumatur juxta c. ignorantiam. de reg. juris in 6. & quòd, qui scientiam supponit, eam debeat probare juxta l. omnes. de agricul. Item necesse est, docere de voluntatis illius manifestatione; cum voluntate in mente retentâ nihil quærat *l. si repetendi. c. de condit. ob caus. Lott. num. 57. & quòd illa sit clara & perspicua; unde si detur aliqua compatibilitas cum statu antiquo, non est censendus superior animum habuisse mutandi. Lott. n. 58. citans Calder. Sic v. g. si religiosus præponatur Ecclesiæ seculari, licet eam rexit per 40. annos, non censetur Ecclesiæ illius status immutatus de seculari in regularem; quia nisi superior hoc declaraverit, non censetur unquam voluisse, ut regularis ibi deserviat regulariter, sed seculariter; ac ita nequidem simplicem usum circa regimen mutare. Lott. n. 59. citans Lap. & Gemin. in c. cum de benef. Sic si Episcopus contulit beneficium non factâ mentione juris patronatus; non censetur mutatus status, nec inturbata possessio patroni; præsumitur enim, quòd contulerit, si patrono placuerit. *Lott. n. 62. Sic si Papa in perpetuum provideat beneficium aliâ manuale, sumitur interpretatio pro exclusione voluntatis mutandi statum; quia potest fieri interpretatio pro dispensatione in persona, absque eo, quòd Papa habuerit voluntatem mutandi statum. Lott. n. 63. Atque ita licet provisiones Apostolicæ, si de contrario non appa-***

appa-

appareat, optime declarent statum; dum tamen agitur de mutatione, vix erit, ut immutent statum beneficii, Lott. n. 64. ex Regid. decis. 107. Achill. de iur. decis. 13. &c. adeoque etiam non attenduntur ad istum effectum tales provisiones, uti nec ipsorum Ordinariorum; ubi constat de statu antecedente contrario. Lott. n. 67. Adde quod in Papa potissimum concurrat duplex præsumptio non habitæ istiusmodi voluntatis mutandi, nimirum, quia factum circa statum præcedentem ignorat; & quia est difficilis circa usum potestatis in mutando, idque etiam locum habeat, etiamsi Papa provideat motu proprio; quia inde non removetur defectus intentionis ipsius, ut Paris. conf. 1. nu. 7. l. 1. Gab. de claus. conclus. 2. n. 18. Lott. nu. 68. & 69. Eadem quod nimirum ad mutandum statum beneficii præter 40. annos requiratur potestas & intentio mutandi, & ut mutatio facta sit bona fide &c. habet Tond. in qq. benef. p. 3. c. 166. n. 8. Ubi ex Rota dicit hoc intelligendum, quando de legitimo statu anteriore evidenter constat.

Queres 34. An beneficium in propria sua significatione comprehendat omnes iam nominatas species: item an sub nomine beneficii absolute sumpti veniant ea omnes in privilegiis, facultatibus, dispensationibus &c.

Respondeo quoad primum affirmative (juxta tamen dicta superius de perpetuitate ad q. 4.) gl. in c. si gratiose. de rescript. v. beneficia. Abb. in c. postulasti. de rescript. n. 2. Selv. de benef. p. 1. q. 3. Garc. p. 1. c. 6. n. 37. Tusc. lit. B. concl. 59. Castrop. loc. cit. n. 7. Unde etiam, dum à jure in materia, etiam stricta profertur, nomen beneficii, venire omnia curata, & dignitates, nisi exceptio vel ratio singularis beneficia distinguat, docet Felin. in c. postulasti. n. 11. Rebuff. Gregor. & alii; quos citat & sequitur Garc. cit. c. 6. n. 74.

2. Respondeo quoad secundum; in facultate & privilegio alicui concessio conferendi beneficia, comprehendit beneficia omnia tam duplicia, etiam dignitates, quam simplicia; cum hæc facultas sit favor, & gratia principis communi juri non derogans, adeoque lata interpretationis, in quo cessat ambitio; cum ejus effectus deriveretur in alium, Tusch. loc. cit. Azor. loc. cit. c. 44. q. 7. & 8. Gonz. loc. cit. gl. 6. n. 25. & alii, quos citat & sequitur Castrop. num. 8. contra Rebuff. & alios quosdam apud Garc. Neque etiam magnopere præjudicans Ordinario (ut vult Rebuff.) ex eo, quod is necessario debeat conferre, ut Franc. apud Garc. n. 46. quia potestas conferendi datur tali non privative, sed cumulative cum Ordinario; vel etiam quia sic jus conferendi Ordinario non minuitur, sed juvatur; quemadmodum fieri non dicitur præjudicium parochis ex eo, quod religiosis concedatur potestas absolvendi, Castrop. loc. cit. Excipiuntur nihilominus beneficia electiva, eo quod præsumi nequeat Pontificem velle per talem concessionem mutare naturam beneficiorum, qualiter ea mutaretur in electivis, si independenter ab electione eorum provisionem alicui concederet, Corraf. cit. c. 5. n. 8. Decius de elect. in c. 1. n. 4. Gambar. de off. Legati. l. 3. n. 114. Castrop. nu. 9. citans Paris. p. 4. conf. 31. n. 21. Gonz. Gomez. & alios contra Selv. p. 3. q. 1. n. 29. Abb. Imol. Staph. Rebuff. Felin. &c. quos citat & sequitur Garc. loc. cit. n. 28. & seq. fusè probans contrarium, nempe dum simpliciter

mandatur provideri de dignitate, vel etiam beneficio primo, quod vacaverit, non expresso aliquo provisionis modo, excludi quoque dignitatem & beneficium electivum.

3. Respondeo tertio: in facultate alicui concessa, ut provideatur de primo beneficio vacaturo, non comprehendit neque dignitatem, neque etiam Canonicatum Ecclesiæ cathedralis, propter beneficiorum istorum præminentiam & majoritatem: ut Garc. num. 56. sed solum beneficium simplex, competens tamen; juxta stylum namque & consuetudinem restringitur ex mente concedentis quantum fieri potest, talis concessio, ne ambitionem foveat. Castrop. n. 10. Garc. loc. cit. n. 49. & seq. citans alios. Tenent hæc, dum talis concessio ad concessionem supplicantis obvenit; secus, si litteræ concedantur motu proprio. Franc. in c. cum illis. de præb. in 6. Staph. & alii apud Garc. n. 57. etsi ipse censeat tunc adhuc excipi curata, citans pro hoc Abb. in c. ad aures. de rescript. n. 5. Gonz. gl. 6. n. 10. Rotam decis. 6. de præb. in novis.

4. Respondeo quarto: similiter, vel potius à potiori in dispensatione; utpote quæ semper est strictæ interpretationis, non veniunt dignitates, nec præbendæ cathedralis, nec curata; Rota decis. 2. de filiis præb. in novis. Menoch. casu 201. num. 62. Franc. Corraf. Rebuff. quos citat & sequitur Garc. n. 60. contra Majol. de irregul. l. 6. c. 9. n. 2. Gambar. de off. Leg. n. 157 tenentes, quod dispensatus ad beneficium, sit etiam dispensatus ad beneficium curatum. Addit etiam Garc. n. 62. citans pro hoc Rotam, Felin. Selv. Rebuff. simplicem dispensationem ad beneficia non tantum non comprehendere præbendas, sed nec alia beneficia Ecclesiæ Cathedralis. Nihilominus dum dispensatio fieret motu proprio, comprehendit adhuc beneficia quæcunque, docent Abb. in c. in cunctis. de elect. num. 8. Felin. in c. postulasti. de rescript. n. 13. Sanch. de matrim. l. 8. d. 1. quos citat & sequitur Garc. num. 64. Item comprehenduntur omnia (excepto Episcopatu, propter præminentiam dignitatis speciali notâ dignam; quia est culmen dignitatum. Abb. in c. cum dilectus. de concess. præb. n. 1. & in c. cum Vin-toniensis. de elect. n. 8. Sayr. de cens. l. 6. c. 11. num. 27. Garc. n. 66. & seq. contra Henriq. in sum. l. 13. c. 57. §. 5. & alios, censentes dispensatum ad curatum, eo ipso dispensatum ad Episcopatum, & dispensatum ad omnes ordines sacros, esse eo ipso dispensatum ad beneficium curatum etiam Pontificale) si dispensatio est ad quæcunque beneficia; cum talis dispensatio sit exuberans. Felin. loc. cit. nu. 4. Garc. loc. cit. citans pro hoc Mandos. Jason. & alios contra Rebuff. & Gonz.

PARAGRAPHVS II.

De conditionibus & qualitatibus Beneficii regularis & secularis.

Queres 35. Unde constare possit aut argui, quod beneficium sit regulare?

Respondeo: de hoc constare potest ex Bullis variis Pontificum: harum enim assertioni, præsertim in materia beneficii, standum est; præsertim si dictæ assertiones summorum Pontificum essent